

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 70^e JAARGANG NO.12, DECEMBER 2009

ONZE VOGELS

De Irish fancy

De kring van Irish fancykwekers is op het vaste land zeer beperkt en het aantal dat daarbij ook aan wedstrijden meedoen is nog kleiner. Alweer een jaar of tien geleden werd mijn interesse gewekt door een artikel van Maurice O'Conner in een bekend Engels tijdschrift. In die tijd vertoefde ik nog wel eens in die contreien en ik heb toen een afspraak gemaakt en hem vervolgens bezocht. Sinds die tijd zit dit vogeltje dan ook in mijn hok. Het was in die tijd een nog niet gevraagd vogeltje en 89 punten was dan ook het maximum. Gelukkig is daar nu verandering in gekomen en is het een volwaardige showvogel geworden. Vandaar deze bijdrage voor een vogel die het in mijn ogen verdient.

Het koppelen van de vogels is geen probleem, maar goede fokresultaten behalen des te meer. De juiste voeding is daarbij van groot belang. Doordat de Irish fancy een kleine actieve vogel is, hebben ze een zadenmix van hoge kwaliteit nodig om ze door het koudere winterseizoen heen te helpen. 's Winters krijgen ze eenmaal per week een dosis zachtvoer, bestaande uit een deel Orlux-eivoer gemengd met roerei. Verder krijgen ze één maal per week brood met melk en dat vinden ze geweldig lekker. Zand op de bodem wordt tijdens de kweek niet gebruikt, dit om rede dat er regelmatig ook zand bij de jongen mee naar binnen gaat en dit tot sterfte leidt. Ik geef twee soorten calcium aan de vogels. De goedkoopste en waarschijnlijk de beste zijn de eierschalen (twee minuten in de magnetron en vervolgens verpulveren met een oude koffiemolen). De tweede calciumbron is het vloeibare calcivet. Eind januari krijgen de vogels een ontwormingskuur door het water. Het is verstandig om dit na een aantal weken nog een keer te herhalen. Eind februari krijgen alle vogels een warm dompelbad met een opgelost middel tegen mijt, met als extra toevoeging een paar druppels eucalyptus-reiniger. Dit middel zorgt er voor dat het water goed in de bevedering dringt. Sommigen onder u zullen zich misschien afvragen of het allemaal wel de moeite waard is, maar een aanval van mijt aan het begin van het fokseizoen kan rampzalige gevolgen hebben.

Als het gaat om het koppelen moet je niet te ongeduldig zijn. De poppen laten zelf wel zien wanneer ze er klaar voor zijn. Een vraag die regelmatig wordt gesteld: "Is het beter om koppels of trio's te maken met de Irish fancy canary?" Het zal voor de ervaren kweker niet zoveel uitmaken, maar ik adviseer de nieuwelingen om koppels te selecteren. Een ding wat men altijd in gedachten moet houden, is dat men elke vogel als individu moet behandelen. Sommige mannen veroorzaken alleen maar ophef en verontrusten de pop als ze met de pop samen gehouden worden tijdens de incubatietijd. Herintroductie van de man als de jongen te oud zijn kan leiden tot agressie. Ik stop de man terug bij de pop wanneer zij de jongen een aantal dagen heeft verzorgd. Wanneer de jongen drie tot vier keer zijn gevoerd en de man geen interesse toont, haal ik de man weer weg. Als de jongen twee tot drie weken oud zijn, komt de man erbij om het volgende legsel te bevruchten en haal hem vlak na het paren weer weg. De man moet wel een plek krijgen waar hij de pop kan zien. De man in een ander deel van het hok zetten kan rampzalig zijn. Een goede fokvogel is zijn gewicht in goud waard. Ik heb weleens één man gebruikt om vijf of zes poppen te bevruchten in een seizoen. Wanneer kunnen de Irish fancy's het best gekoppeld worden? Veel liefhebbers hebben een bepaalde datum in gedachte, maar laten we eerst maar eens de vogels in een goede fokconditie zien te krijgen. Na de laatste grote show gaan de vogels in grote volières met veel vliegruimte, de voerbakken op de grond en de zitstokken zo hoog mogelijk. In januari krijgen zij een maal per week eivoer, in februari twee keer per week en in maart drie keer per week. Alle andere dagen krijgen ze conditiezaad. In de tweede week van maart worden alle mannen en overjarige poppen uit de volière gehaald. De jonge poppen laat ik nog twee weken zitten. De mannen gaan in de bovenste rij en de poppen gaan meer op ooghoogte, dit om er goed het zicht op te kunnen houden wanneer de nestjes uitkomen. De vogels krijgen een week de tijd om te wennen aan

hun nieuwe verblijf. Vervolgens ga ik de op papier gekoppelde mannen aan de poppen tonen door middel van een showkooi die ik aan de voorkant bij de desbetreffende pop hang. Als ik merk dat de pop wil paren wordt de man er gedurende drie dagen bij gelaten. Uit ervaring blijkt dat het met deze methode zelden voorkomt dat het legsel niet bevrucht is. Wanneer er wisselbroed gepleegd wordt, verblijft de man maar enkele minuten bij de pop tijdens de periode dat zij bezig is met het bouwen van het nest, totdat zij het vierde ei gelegd heeft. De reden dat de man weer apart gaat, is om deze in goede conditie te houden voor de volgende ronde. Sommige mannen blijven de pop op het nest voeren waardoor de eigen conditie afneemt en hij de tweede ronde moeilijker zal bevruchten. Er is immers een oud gezegde: "Afwezigheid doet de lust groeien". De meeste kanaries verlaten het nest tussen de 18 en 21 dagen. Zij worden direct in een voorzetkooi gestopt en wel om twee redenen. Ten eerste om het plukken te voorkomen en ten tweede om de wat latere jongen een betere kans te geven. De Irish fancy heeft meestal vijf of zes jongen. Als je de sterkere jongen in een verzorgkooi stopt geef je de kleinere en zwakkere jongen een betere kans. Na 4 weken komen ze bij elkaar in een wat ruimere kooi en krijgen ze ook hun eerste bad.

Kenmerken van de Irish fancy

Het trainen van vogels is erg belangrijk. Als je kans wilt maken op succes is het niet alleen een goede vorm of andere onderdelen van de vogel. Ze moeten ook getraind worden om zich van hun beste kant te laten zien. Dit geldt echter voor alle soorten vogels die tentoongesteld worden. Stijl en karakter zijn kwaliteiten die belangrijk zijn in de ogen van een keurmeester. In sommige gevallen, wanneer de keurmeester besluit over de eerste, tweede en derde plaats, zijn de indrukwekkendste vogels, die vogels die er qua stijl en karakter uitspringen. We zullen ons dus echt steeds meer op de kleine details moeten gaan richten als we ons staande willen houden in de steeds sterker wordende competitie. Een top Irish fancy is net zo moeilijk te fokken als een andere willekeurige postuur- of kleurkanarie.

Wat bepaalt de stijl en karakter van een goede showvogel?

De kop moet klein, smal, rond en verzorgd zijn. Hij moet uitlopen in een kleine snavel en de vogel moet goede heldere ogen hebben, gecentreerd in het kopje. Ik zal proberen uit te leggen wat mijn eigen gedachten zijn over het uiterlijk van een mooie Irish fancy. Net heb ik het gehad over de kop van de vogel. Ten tweede denk ik dat de poten heel relevant zijn, omdat zij een hoofdrol spelen in de algemene houding en de vorm van de vogel. Ik zou willen zeggen dat de poten doorslaggevend zijn voor de uiterlijke verschijning van de vogel. Dit geldt voor nog een aantal soorten, zoals de border en de fife fancy en dat wordt nog weleens over het hoofd gezien, ook door de keurmeesters. Een potentieel winnaar moet getraind worden om goed op zijn zilstok te staan. Bij voorkeur in een hoek van 65 tot 75 graden, vandaar dat ik de afbeelding op het keurbriefje niet vind kloppen. Een rechte poot zal ik niet in de categorie afwijkingen plaatsen, maar als de vogel een of beide poten naar buiten trekt wordt dit wel opgemerkt als een ongewenst kenmerk.

Vogelshow

De wedstrijden lopen vanaf september tot en met januari. Een eerste vereiste voor de fokker is dat zijn vogels in topconditie zijn. Naast voeding en behuizing, is de hygiëne zeer belangrijk. Mijn vogels hebben het hele jaar door de beschikking over badwater wat ik direct na het baden weer weghaal. Het beste is om de vogels een week voor de show met de hand te wassen, maar daar is niet iedereen even handig in. Mijn manier is om de laatste week een aantal druppels eucalyptusreiner door het water te doen, wat er voor zorgt dat het vuil goed uit de veren verwijderd wordt.

Ik hoop dat ik samen met Maurice O'Conner u een andere kijk op een klein aardig vogeltje heb kunnen geven. Een vogel die het verdient om meer in de liefhebberij betrokken te worden.

Bas v.d. Ree

orlux

Een SCHAT aan voedingswaarden

PRO-FEATHER **PRO-GROWTH** **FLORASTIMUL**

Orlux, trendsetter in vogelvoeding

Zoekt u iets extra voor uw vogels, dan komt u automatisch bij Orlux terecht. Het Orluxervoer bevat een schat aan voedingswaarden.

- Essentiële vetzuren (omega-3) zorgen voor kwaliteitsveren ('Pro-feather').
- Een combinatie van aminozuren, calcium en L-carnitine bevordert de groei en ontwikkeling ('Pro-growth').
- Prebiotica staan in voor een optimale darmflora ('Florastimul').

Hou uw vogels topfit met de Orlux-producten!

VERSELE-LAGA

Orlux nv • Kapellestraat 70 • B-9800 Deinze - België • T +32 (0)9 381 32 00
F +32 (0)9 386 85 13 • www.orlux.be

Biodiversiteit 2

De emotie

In het voorgaande artikel betreffende dit onderwerp, was het toch vooral emotie, die van zich deed spreken. De verdwijning van de kneu als broedvogel uit onze contreien gaf daartoe de aanleiding. Voor sommigen misschien een wat overtrokken reactie, om daar nou zoveel aandacht aan te willen besteden, maar dat zou kunnen veranderen, wanneer we ons er rekenschap van willen geven, dat eerder al meer soorten zijn verdwenen. De laatste vijf decennia heeft dat geleid tot een aanzienlijke verliespost. Geheel verdwenen als broedvogel zijn de tureluur, grauwe gors, zwarte stern, korhoen en kneu en zeer waarschijnlijk ook de nachtegaal. Verder is er een achteruitgang te constateren bij tal van andere soorten. De Europese tortel, grote lijster, kwartel, goudvink, de verschillende leeuweriken en kwikstaartsoorten, rietgors, geelgors, grutto en wulp maken momenteel moeilijke tijden door. Daar staat tegenover dat er ook nieuwe vogelsoorten zich hebben gemeld of bestaande soorten zich hebben uitgebreid, zoals de holenduif, scholekster, nachtzwaluw, slechtvalk en wespandief. Bovendien zijn er diverse soorten ganzen als broedvogels aanwezig, die we vroeger slechts kenden als wintergasten. De Turkse tortels weten zich goed te handhaven en de huismussenstand is gelukkig herstellende. Deze eigen waarnemingen zijn beperkt, niettemin voldoende betrouwbaar, voor deze regio. Voor de vele hierbij niet genoemde soorten, zoals insectenetters, water- en moerasvogels en nachtroofvogels geldt mogelijk een ander verhaal.

Het besef

Na de emotie komt vaak het besef. Daarvoor is het niet beslist nodig om m.b.t. dit onderwerp ingewikkelde rapporten te gaan lezen waarin wetenschappers elkaar ook nog wel eens tegenspreken. Anderzijds staat het onderwerp vooral de laatste jaren in een grote wereldwijde belangstelling. Dat lijkt terecht, want het gaat lang niet altijd goed in onze z.g.n.

"wilde" natuur. Wij mensen zijn daar meestal verantwoordelijk voor. Het is daarom ook zaak om beter op "de winkel" te gaan passen. De vogelaars zullen dit zonder meer onderstrepen. Zij hebben dit besef verworven, door gewoon goed om zich heen te kijken in de natuur. De eigen waarnemingen, gekoppeld aan enige basiskennis en gezond verstand kunnen gemakkelijk leiden tot voldoende realistisch besef.

De kern van de zaak

Waar moeten we op bedacht zijn? Als we bezig zijn met biodiversiteit is dat altijd plaatsgebonden. Levende natuur verandert voortdurend. De omstandigheden veranderen door bijvoorbeeld seizoensinvloeden, gewijzigd grondgebruik of veranderende werkmethoden in de landbouw. Ook de klimaatverandering speelt een rol, iets wat al vanaf het begin van al het leven een rol heeft gespeeld. Mede daardoor hebben we ook fluctuaties, dus meestal een tijdelijke toe- of afname bij bepaalde soorten. De ijsvogel is daarvan een duidelijk voorbeeld. Na een langdurige strenge winter loopt de populatie soms sterk terug. Uiteindelijk zijn er altijd soorten die geheel verdwijnen of uitsterven. Daarnaast zijn er ook veranderingen die de soorten verbeterde levenskansen (evolutie/natuurlijk selectie) kunnen bieden. Steeds vaker komen ook uitheemse of exotische planten en dieren door de klimaatverandering in onze natuur terecht.

De praktijk

Bij onze overheden, van Europees- tot lokaal-niveau, bestaat gelukkig ook het besef, dat we zuinig moeten zijn met de natuur en met name de biodiversiteit zoveel mogelijk moeten beschermen. Ongeveer vier miljoen landgenoten zijn lid van de verschillende natuurorganisaties. Over draagvlak gesproken! We gaan het onderwerp dan ook in een wat breder kader plaatsen. Tenslotte zijn het niet alleen vogels die de biodiversiteit uitmaken. De ruilverkaveling in de zestiger jaren, ging gepaard met weinig oog voor natuurwaarden.

Economische motieven waren bepalend. Uiteindelijk hielden we daar een vlak, kaal, eentonig bijna steriel buitengebied aan over. Nu gaat het buitengebied opnieuw op de schop in het kader van de herinrichting of reconstructie. Natuurwaarden worden nu wel ontzien en waar mogelijk verbeterd of uitgebreid. Even daarvoor waren we op vogelgebied al bezig om de ooievaar, de raaf, kraanvogel en zeearend verbeterde levenskansen te geven. De getroffen maatregelen zijn succesvol gebleken. In de vele plannen en uitvoeringen die nu gaande zijn heeft men veel meer het geheel ofwel de ecologie op het oog.

Enkele van die plannen zijn:

"Natura 2000" is een van de EU afkomstig plan, met als doel in alle lidstaten de belangrijkste natuurgebieden te behouden.

"Countdown 2010" is de overeenkomst die is gesloten, om een verdere teruggang van biodiversiteit te stoppen.

"Ecologische Hoofdstructuur" (E.H.S.) heeft als doel om tussen de verspreid liggende natuur gebieden, verbindingzones aan te leggen.

Samenvattend hebben deze plannen ten doel om natuurherstel, behoud en beheer in goede banen te leiden.

Over de betekenis, nut en noodzaak, alsmede mogelijk onze eigen inbreng daarbij, de volgende keer meer!

INTERNATIONALE VOGELBEURS W.R.Z.V. HALLEN ZWOLLE

- * 1500 m² beursruimte voor alles op vogelgebied
- * geen kwartels en hoenderachtigen
- * handelaren voor 8.45 uur binnen
- * geopend voor publiek van 9.30 tot 14.00 uur
- * centrale ligging (nabij voermarktterrein)
- * prima en goedkoop restaurant in de hal
- * 15 min. lopen vanaf het station * ruime parkeergelegenheid
- * voortijdig reserveren verplicht

De volgende beurs is: 17 april 2010

Buitengasthuisstraat / Blaloweg

ZATERDAG
23 JANUARI
2010

Inlichtingen : H. Heitbrink
Tel. (038) 453 02 66 na 19.00 uur

De Feo-serie

Nee. Geen typefout of nieuwe kleurslag. Slechts een nieuwe spelling voor de vogel die we tot voor kort omschreven als de kleurslag *phaeo*. We hebben hier te maken met de ino mutatie, waarvan de werking hieronder wordt omschreven.

Hoe ontstaat deze kleurslag?

Als we uitgaan van een gewone bruine kanarie, dan zien we in deze vogel een donker bruin streep patroon (eumelanine) met daartussen lichter bruin (feomelanine).

Door de feo mutatie wordt de eumelanine in de pennen en overige contourveren belet om zich te ontwikkelen. De uitzondering hierop is het eumelanine in de donsbevedering, wat wel aanwezig is. Technisch gezegd: Het eumelanine rond de schacht van de pennen en dekveren wordt belet om tot uiting te komen. Dit gebeurt net zo in de contourveren, in het rugdek en in de flanken. In het kort: Er verschijnt geen bestreping. Alleen het (lichtere) bruin feomelanine blijft over. Dit feomelanine bevindt zich voornamelijk in de omzoming, dus de randen van de pennen en de overige veren. Op een gele, witte of rode lipochroomtint geeft dit het specifieke goed herkenbare feo patroon, wat we vaak omschrijven als marmeringspatroon. Bij een goede marmering is dus geen sprake van een bestreping patroon. Daar de donkere kleurstof eveneens wordt belet in de ogen, zijn deze robijnrood. De snavel en nagels moeten hoornkleurig zijn, de poten vleeskleurig.

De feofactor uit zich het beste in de zwart- en bruinserie. Feo's uit de zwartserie vertonen een iets hardere veeromzoming. Die uit de bruinserie zijn doorgaans wat egalere en zachter van tint.

Kleurslagen:

We kennen feo wit (recessief of dominant), tevens feo geel en feo rood, intensief en schimmel, al dan niet in het bezit van de ivoorfactor. Dit laatste geldt eveneens voor de feo geel en feo rood mozaïek

De eisen kort samengevat

1. Een goed marmeringspatroon op kop, rug en flanken.
2. Maximaal en zo donker mogelijk bruin bezit, zonder dat met name het rugdek "vol loopt met bruin"
3. Goede bruine omzoming van vleugel- en staartpennen.
4. Bij mozaïeken: Zeer diep gekleurd, maximaal contrasterend mozaïekpatroon.

Opmerking bij punt 3. Indien jonge vogels één of meer pennen verliezen, komen deze veelal terug met geen of erg weinig omzoming. Feo's met niet-omzoomde veren worden niet gewaardeerd met punten. Opmerking bij punt 4. Het zichtbaar bezit van de ivoorfactor bij mozaïeken zal in de regel niet bijdragen aan de eis om tot een goed contrast te komen.

Phaeo rood mozaïek

phaeo geel schimmel
Foto's Piet Onderlinden

phaeo wit

Hoe te kweken?

De kruising feo x feo kan nakomelingen opleveren die te weinig bruin laten zien. Bovendien kunnen deze vogels, die beide de volle inofactor bezitten, niet-levensvatbare nakomelingen krijgen. De meest gebruikelijke weg is feo x split feo of andersom. Belangrijk hierbij is naast de lengte van de bevedering van beide ouders, het bruinbezit van deze vogels, wat dus zo donker mogelijk van tint moet zijn. De bruine split feo nakomelingen hebben zich in het verleden door een goed vloeiend rugdek en flanken vele malen als kampioen van de show laten kronen. Daar de huidige standaardeisen in de bruinserie vogels vragen met een lange, brede en ononderbroken tekening in rug en flanken, is de bruine split feo kanarie veroordeeld tot kweekvogel. Op de show is voor deze vogel geen eer meer te behalen

De Tentoonstelling

De feo is een kleurslag, die mits hij/zij van redelijke kwaliteit is, het goed doet op de tentoonstellingen. Een fraaie kleurslag met bijzondere kenmerken die we op de shows te weinig tegenkomen. Een vogel om in ere te herstellen!

Piet Wassenaar, Barneveld, september 2009.
Keurmeester van kleur- en postuurkanaries.

Opmerking van de redactie:

Over de in dit artikel gepresenteerde schrijfwijze "feo" is zeer onlangs (lees: na inlevering van de kopij bij de drukker) in de Bondsraad van de NBvV gesproken. De Bondsraad heeft naar aanleiding hiervan bepaald dat wij binnen de bond gebruik zullen blijven maken van de tot dusverre gehanteerde benaming "phaeo". Naast het feit dat dit ook ten aanzien van andere vogelsoorten een algemeen ingeburgerde benaming is, betreft het ook een verwijzing naar phaeomelanine, waardoor een nieuwe schrijfwijze (ook internationaal) tot misverstand zou kunnen leiden. Tevens blijkt het woord "feo" in sommige talen al te bestaan en dan bepaald geen vleiende betekenis te hebben...

Natuurlijk doet een en ander doet niets af aan de informatieve waarde van dit artikel.

	VOGELMARKT BOSKOOP Een must voor iedere vogelliefhebber
	Iedere 1e zaterdag v/d maand september 2009 t/m april 2010. Opentijden: 0900 tot 13.00 uur. Locatie is het Plantariumgebouw, Italiëlaan 4, Hazerswoude-dorp. Zeer ruime parkeerplaats aanwezig. Volg de GELE aanwijzingsborden Meer info: www.vogelmarkt.nl

	VOGEL 2010 AMERICAHAL APELDOORN Met meer dan 15.000 vogels De grootste vogelshow van Nederland 14 t/m 17 januari 2010

Pop met haar jongen op een warme dag

Mijn fok met de Kastanjeruglijster (*Zosterops lateralis*)

Wie voor het eerst in contact komt met deze soort begrijpt meteen waarom de Nederlandse naam kastanjeruglijster is. De kastanjekleur boven op de rug valt direct op bij de contrastrijk gekleurde grondlijster. Ook het witte masker met daarin de zwarte oogstreep maakt hem tot een zeer opvallende verschijning in onze volièrés. De man en pop zijn gelijk van kleur en de grootte ligt tussen de 16 en 18 cm. Bij de pop is het bruin aan de kropstreek/bovenborst iets lichter van kleur dan bij de man. In het verleden werden deze lijsters regelmatig in kleine aantallen ingevoerd. Heel opvallend met deze importen was dat op elke 15 tot 20 vrouwtjes er maar één mannetje bij zat. De reden hiervan ligt in het feit dat in het land van herkomst de mannen werden gehouden in zangkooien voor hun prachtige zang. De best zingende mannetjes brachten dan ook een klein kapitaal op. De vrouwtjes, veel minder of niets waard, werden allemaal op export naar (meestal) het westen gezet.

Verspreiding en leefgebied.

Zijn verspreiding is beperkt tot de Kleine Sunda-eilanden te weten: Flores, Lombok, Sumba, Sumbawa en Timor. Uit recente gegevens blijkt dat de soort waarschijnlijk op Lombok al uitgestorven is en bijna uitgestorven op het eiland Sumbawa. Meestal solitair, maar soms ook in kleine groepen, leeft hij in het lagere en middengebergte, waar hij zich voornamelijk ophoudt in het onderste groene gedeelte van het bos of op de grond. Grofweg kunnen we zeggen dat zijn leefgebied ligt tussen 400 en 2300 meter hoogte.

Mijn eerste kennismaking.

Via een Engelse vriend kon ik aan deze vogels komen. Twee koppels waren beschikbaar en ik ruilde deze tegen eigen fok Japanse lijsters (*Turdus cardis*). Het eerste koppel ontving ik in november en was evenals het tweede koppel

dat ik in januari ontving, nog niet op kleur. Het waren allen vogels met DNA-rapporten en daardoor had ik geen problemen met het zoeken naar mannen en poppen. Beide koppels werden paarsgewijs in de volièré geplaatst waar ze in het broedseizoen ook zouden verblijven. Van de Engelse fokker van het eerste koppel had ik informatie gekregen over het verzorgen en fokken van deze vogels en hij liet me weten dat ze qua voeding makkelijk waren en dat fokken het eerste jaar niet mogelijk was. De vogels moesten minstens twee jaar zijn wilde je er mee kunnen fokken. Ik moest dus een jaartje meer geduld hebben dan dat ik in eerste instantie dacht!

De vogels kwamen prima door de rui en waren een genot om naar te kijken. Ik denk dat de kastanjerug een van de mooiste *Zosterops* soorten is. De kleurverdeling op het lichaam, de witte kop, de kastanjekleur op de stuit,

maken deze lijsters tot een werkelijk prachtige vertoning! De volièrés waar ze in zaten waren overkapt en hadden een grootte van 1.30 x 1.30 x 2.00 meter zonder beplanting. Er waren nog enkele mandjes aanwezig in deze volièrés die normaal verwijderd zouden zijn geweest, ware het niet dat de vorige bewoners geen aanstalten tot broeden hadden gemaakt en de mandjes dus nog schoon waren. Eenmaal door de rui blijken deze lijsters redelijk bestand tegen onze West-Europese weersomstandigheden. Met temperaturen tot -8°C hadden de vogels geen probleem. Opgemerkt moet worden, dat al mijn volièrés tegen een schutting aan staan en dat de meeste volièrés overkapt zijn, waardoor de wind veel minder vrij spel heeft dan in volièrés zonder gesloten wand en dak. Enige agressie tussen man en pop heb ik nooit waargenomen, maar ik kan ook niet zeggen dat ze vredelievend naast

elkaar op de stok zaten. Meestal zat de man boven in de volière op een stok en de pop op de waterbak op de grond. Buiten de broedtijd zitten de vogels soms urenlang stil op een plek voor zich uit te staren. In het begin dacht ik dat de vogels niet fit waren, maar nu weet ik dat dit het normale gedrag van de soort is. Dit gedrag zie je ook bij andere soorten binnen het geslacht Zoothera. Mijn op ongeveer hetzelfde tijdstip aangeschafte Damallijsters (*Zoothera citrina*) deden dit ook.

De fok.

Daar de Engelse liefhebber mij verzekerd had dat ik in het seizoen 2007 niet op jonge kastanjeruglijsters hoefde te rekenen, sloeg ik geen acht op het eerst ontvangen koppel. De man van dit koppel zag ik regelmatig met nestmateriaal naar een mandje vliegen. In het mandje dat ongeveer 20 cm diep was lag na enkele weken, een laagje nestmateriaal van 2 à 3 cm dik. Dit schoot dus niet op en ik dacht dat dit ook bij het vreemde gedrag van deze soort hoorde. Intussen was het al half mei en de man nestelde gestaag door. Ik had uitgerekend dat in dit tempo het nest eind september klaar zou zijn en ik ging er vanuit dat het een soort "oefenen" van de man was. Op 28 mei 2007 tijdens de voedselgift zag ik de pop voor het eerst met nestmateriaal rondvliegen. Dit was het moment dat ik het koppel meer in de gaten ging houden. Nu de pop zich met de nestbouw bemoeide ging het nestelen veel sneller en na enkele dagen had ze al meer gedaan dan de man in één maand. Je zag nu ook duidelijk dat ze nu begonnen was met de binnenbekleding waarvoor ze uitsluitend kokosvezel gebruikte. Het was nu dat ik een beetje ging hopen op meer dan alleen nestbouw. Het kon toch zo niet zijn dat het koppel al deze inspanningen deed om het nestelen te "oefenen"! Dit zou dan binnen de lijsterwereld wel een heel bijzonder gedrag zijn. Nee, ik dacht serieus dat er nu ook eieren geproduceerd zouden gaan worden. Ik kreeg gelijk, want op 7 juni werd het eerste ei gelegd en een dag later het tweede. Toen ik na een dag of 8 constateerde dat de eieren ook nog bevrucht waren begon ik voor het eerst ernstig te twifelen aan de woorden van de Engelse liefhebber. Op 22 juni werden beide jongen geboren. Opvallend voor mij was dat deze jongen naakt waren, dit in tegenstelling tot de Turdus jongen die ik gefokt had die namelijk allemaal een min of meer donzig uiterlijk hadden. Het koppel bleek voorbeeldige ouders te zijn die in de eerste dagen de jongen uitsluitend bepoederde buffalows voerden. Na enkele dagen werden ook kleine of in stukken gehakte regenwormen gevoerd. In de eerste dagen was het alleen de man die voerde en kleine hoeveelheden eten doorgaf aan de pop op het nest. Na enkele dagen vloog de pop ook op en neer om voer voor de jongen te halen, maar altijd met een veel kleinere hoeveelheid dan de man. Ook het aantal keren voor halen was veel minder frequent dan bij de

man. Na een dag of vijf bestond het overgrote deel van het voer nog uit regenwormen. De jongen groeiden voorspoedig en op de zesde dag besloot ik ze te ringen. Dat ringen ging niet zonder slag of stoot! Het was de man die tijdens het voeren al schijnaanvallen op de verzorger uitvoerde, maar nu dezelfde verzorger ook nog aan zijn jongen kwam, waren het geen schijnaanvallen meer. Telkens vloog hij tijdens het ringen met zijn poten tegen mijn hoofd. Het was een geluk dat ik een bril op had daar ik anders zeker een vleugelpunt of poot in mijn ogen gekregen had. Nadat ik de 4 mm ringen omgedaan had keerde de rust weer snel terug en de jongen werden alweer snel gevoerd. Het was 5 juli toen de twee jongen uitvlogen. Waarschijnlijk dat ze daarmee nog een dag hadden willen wachten, want toen ik foto's wilde maken van de jongen in het nest, vlogen ze beiden verschrikt uit het nest. Ik baalde van mezelf. Ik wist immers dat dit kon gebeuren. Wellicht zouden de jongen zichzelf 's nachts niet warm kunnen houden en daardoor wellicht sterven. Gelukkig bleek dat dit niet het geval was en trok ik mijn lering uit deze gebeurtenis.

De uitgevlogen jongen werden verder voorbeeldig gevoerd door de ouders, maar het was de man die het meeste werk voor zijn rekening nam. Het was ook enkele dagen na het uitvliegen van de jongen dat ik zag dat de pop weer aan het nestelen was. Deze keer in een ander mandje aan de andere kant van de volière. Het nestelen ging snel en op 14 juli had ze het eerste ei van drie gelegd. De pop ging aan het broeden en de man nam de verzorging van hun kroost geheel op zich. Naarmate de dag naderde dat de eieren uit zouden kunnen komen, begon de man agressief tegen de jongen te doen. Nooit kwam het tot beschadigingen of verwondingen van de jongen, maar wel ging hij steeds feller jagen. Dit deed me toen besluiten de vogels een week voor het uitkomen van het tweede legsel uit te vangen en in een aparte volière te plaatsen. Het was een prachtig gezicht die twee jongen naast elkaar op de stok. Zeker ook, omdat ik dit in het geheel niet verwacht had. Intussen had het andere koppel kastanjeruglijsters ook eieren en hiermee was het bewijs voor mij geleverd dat het resultaat van het eerste koppel geen uitzondering was, maar regel. Gezonde eenjarige kastanjeruggen gaan gewoon bij goede omstandigheden over op gezinsuitbreiding. In totaal zou ik van deze twee koppels twaalf jongen op stok krijgen en na DNA-onderzoek bleken het drie mannen en negen poppen te zijn.

Kenmerken.

Elke soort heeft zijn eigenaardigheden en bijzonderheden, zo ook deze soort. Bij het vormen van koppels kun je het beste jonge, nog niet geruide vogels kopen, waarvan het geslacht bekend is. Plaats ze direct na aanschaf per koppel in een vlucht. Met koppels op deze manier opgezet hoeft u weinig problemen te

kastanjeruglijsters een week oud.

we zijn nu 10 dagen oud.

we zijn nu 14 dagen dus vliegen we dadelijk het nest uit.

De beste jongen zitten gelijk na het uitvliegen hoog op een tak.

Een dag na het uitvliegen, lekker onderuit gezakt op een tak.

Kastanjeruglijsters voor de man achter de pop.

verwachten al kan er natuurlijk altijd iets mis gaan. Let op met het plaatsen van volwassen vogels. Doe dit alleen als u ze de eerste dagen in de gaten kunt houden. Dikwijls komt er echt oorlog tussen deze vogels. Tot twee keer toe betekende dit dat er bij mij een pop sneuvelde. Het is altijd erg jammer wanneer er een vogel sneuvelt, maar bij kastanjeruglijsters is er dus ook nog het probleem dat er maar heel weinig mannen voorhanden zijn. Het zou heel erg voor de vogel, maar ook voor de soort zijn,

wanneer je een man op deze manier verliest. De vogels zitten bij mij ook gedurende de winter buiten, doch met een dak boven hun hoofd. Temperaturen tot aan -10°C kunnen ze op deze manier makkelijk hebben. Toch moet men op het volgende letten. De soort heeft namelijk de neiging om heel laat in het seizoen te gaan ruïen. Ook latere jongen doen dit en zijn dan gedurende een vorstperiode niet bestand tegen temperaturen onder nul.

Opmerkelijk:

Bij het verleggen van een tuinpad achter mijn huis, kwam ik mieren tegen tussen de straatstenen. Bij het optillen van een van die stenen kwamen er een aantal mieren eieren bloot te liggen. Daar ik op dat moment net jonge kastanjeruggen had liggen dacht ik dat de ouders wel graag deze eieren aan hun jongen zouden wilde voeren. Ik nam een aantal van de anders toch verloren gegane mieren eieren en deponeerde die op de grond in de volière, waar beide ouderdieren ook meteen op af vlogen. Heel verbaasd was ik, toen ik constateerde dat ze niet op de eieren afvlogen, maar op de inderhaast meegegooid mieren. Ze namen deze mieren in hun snavel en wreven deze over het verenkleed. Dit bleven ze maar herhalen tot er geen mieren meer beschikbaar waren. Zoals u misschien weet gebruikt onze Vlaamse gaai ook mieren om veerluizen te doden. De vogels houden dan een mier tussen de snavel en de mier wil zich verdedigen door zuur te spuiten. Veerluizen kunnen absoluut niet tegen dit mierenzuur en sterven gelijk.

Literatuur:

Colin R. Trainor - Birds of Gunung, Sumbawa, Indonesia: effects of altitude, the 1815 volcanic eruption and trade. Forktail 18 (2002) 49-61.
Peter Clement and Ren Hathway - Thrushes plaat 11 tekst pag. 225.
Josep del Hoyo, Andrew Elliott and David Christie - Handbook of the birds of the world Volume 10, plaat 61, tekst blz. 683.

Door Henk van de Broek / foto's auteur.

KOUDIJS Beursaanbieding Zutphen / Apeldoorn	
Koudijs Eucalyptus Reiniger	2 liter NU € 20,00 met gratis sprayfles
Nieuw BLOEDLUIJ bestrijdingspakket	
KOUDIJS GROENTEMIX 2 stuks € 12,50	
Perform 2 stuks € 32,50	Koudijs Coccidiose vloeibaar 250 ml nu € 8,50
Koudijs mix voor vogels Pot 650 gram nu € 10,00	Endecto Luis / Worm 10 ml nu € 9,50 2 stuks € 17,50
Emmer 2,5 kg nu € 22,50	Nestkruiden 2 stuks € 12,50
Kleurkanarie rood	
200 GRAM € 12,00	Beurs aanbieding € 11,00
500 GRAM € 22,00	Beurs aanbieding € 21,00
Carotene 100 gr € 19,95 2 stuks € 39,00	
Koudijs Kleindiersport Telefoon: 0578 - 695533	
Internet: www.koudijskleindiersport.nl	
E-mail: koudijskleindiersport@hotmail.com	
Gratis !!! Groentemix, zie onze site	

Beurs Acties

Forte-Vita
100 ml € 16,-

2 VOOR 25,-

Bio-2
100 ml € 13,50

2 VOOR 20,-

Conditiemix
250 gr € 18,-

2 VOOR 30,-

Worm-mix vl.
50 ml € 10,-

2 VOOR 16,-

ACTIES OP TE HALEN TIJDENS VOGEL 2010

Eye-Conditioner
30 ml € 15,-

2 VOOR 29,-

Bird-Parasite
10 ml € 13,-

2 VOOR 20,-

Healthy Mental Spray

Een Unieke luchtverbeteraar!
Ter voorkoming van luchtwegen problemen en hitte stress / harnaswcheden. Vermeulen of sproeien in de kooien waar de vogels zich bevinden. 100 ml - 9,95 Nu ter kennismaking 2 voor - 15,-

2 VOOR 29,-

De Travipharma producten en beursacties zijn te verkrijgen bij de stand van:
Travipharma & SLAATS Diervoeders BV
Voor vragen kunt u terecht bij Travipharma
 Rubenalaan 1 3411 VN LOPK T: 0348-553538 F: 0348-553416
info@travipharma.com www.travipharma.com

Vogelpsychologie (deel 3) Geschreven door Jan Haarman

Hoe leren vogels? Hoe leren mensen? Wanneer we het woord 'leren' gebruiken, denken wij als mensen al gauw aan onze schooltijd. Hoe we de lesstof van de verschillende vakken onder de knie moesten zien te krijgen. Toch heb je in je schoolperiode het meeste leren allang achter de rug. In je eerste levensjaar leer je het meeste en denk dan aan zaken als drinken, eten zonder knoeien, aandacht vragen, je mening geven en lopen. Voor vogels komt daar dan nog het vliegen bij. In dit artikel gaan we in op hoe mensen leren en de overeenkomsten met de manier waarop vogels leren.

Onder leren verstaan we hier, het zich eigen maken van kennis, inzichten en vaardigheden die men "van buiten" aangereikt heeft gekregen of uit eigen ondervinding heeft opgedaan. Het "vasthouden" van dit "geleerde" gebeurt in de hersenen en voor een deel ook in het ruggenmerg. Bij mensen hebben de linker- en de rechterhersenhelft daarbij duidelijk verschillende specialismen. In de linkerhersenhelft wordt met name via de zintuigen opgedane kennis opgeslagen, zoals uit studie, waarnemingen en communicatie met de buitenwereld. De rechterhersenhelft houdt zich meer bezig met gevoelens, intuïtie en het zien van gehelen. Uiteraard is er intensieve samenwerking tussen de beide delen. Reflexen (reactie op pijnprykkels) en "automatismen" zoals je hartslag, worden voor een groot deel aangestuurd vanuit het ruggenmerg. Op grond van het vorenstaande zou je mogen verachten dat vogels een meer ontwikkelde linkerhersenhelft hebben, maar of dat zo is, is de vraag. De slimmheid zit namelijk niet zozeer in de hersenmassa, maar in de interne verbindingen.

Zintuigen

Vogels hebben dezelfde zintuigen als mensen: *gezichtsvermogen, gehoor, reuk, smaak en tastzin*. Vogels hebben tegenwoordig geen

handen meer, heel lang geleden echter wel. Hun tastzin lijkt vooral in de snavel te zitten. Ze pikken aan iets om er een idee van te krijgen. Oortjes hebben ze nog wel degelijk, al zitten er veren over heen. In verhouding tot de mens zijn smaak en reuk bij vogels waarschijnlijk wat minder ontwikkeld. Of vogels over zintuigen beschikken die wij mensen missen, is mij niets bekend. Maar ik heb wel eens gedacht dat ze mij "voelden" aankomen, terwijl ze me zeker niet konden zien.

Het verwerkingsproces

Het in de hersenen opgeslagen resultaat van allerlei leerprocessen noemen we *kennis* en *ervaring*. Over intuïtie, het "aanvoelen" wat de beste beslissing of de juiste weg is, is bij vogels weinig bekend. Dat trekvogels feilloos de weg naar hun bestemming weten te vinden, lijkt wel intuïtie, maar zou toch vooral te maken hebben met het aardmagnetisme. Praktisch gaat een leerproces dus ongeveer als volgt in z'n werk. Heb ik deze situatie al eerder meegemaakt? Zo ja, wat was toen de beste reactie. Laten we dat dan nu ook maar weer zo doen.

Vergeten

Gelukkig kunnen we de meeste waarnemingen die we doen, vrijwel direct weer vergeten. Al-

leen wat belangrijk genoeg is wordt in ons geheugen opgeborgen. De toetsing wordt door de hersenschors uitgevoerd. Vogels hebben ook wel degelijk een geheugen. Ze herkennen bijvoorbeeld het baasje onmiddellijk. En in het vorige artikel in deze reeks stond dat ze perfect weten op welk knopje ze moeten drukken om hun favoriete liedje te horen te krijgen.

Wat moet een vogel kunnen?

Om te overleven moet een vogel o.a. de volgende vaardigheden hebben. Hij/zij moet kunnen drinken, eten, onthouden, communiceren, spelen, vechten, inschatten wanneer je beter kunt vluchten en voortplanten. De mens moet om zich in de moderne maatschappij te handhaven nog een paar dingen extra kunnen, zoals abstract denken bij rekenen/taal en gevoelens uiten. Ook vooruit denken is een typisch menselijk trekje. Natuurlijk hebben vogels hun vogeltaal, maar hun uitdrukkingsmogelijkheden daarin lijken toch wat beperkter dan de onze. En vooral de geschreven/gelezen taal heeft de mensheid enorm vooruit gebracht.

Instinct

Het meeste gedrag is aangeleerd, maar voor een deel wordt gedrag ook erfelijk bepaald. Men noemt dit bij dieren *instinct*, bij mensen *inprenting*. Nestbouw is een voorbeeld van instinct. Jonge vogels zullen niet gezien hebben hoe hun ouders hun nest bouwden. De volgende keer nemen we het instinct onder de loep en enkele bijzondere situaties rond leren.

shop.nbv.nl

Nieuwe webshop NBvV

Alle spullen die u bij het bondsbureau aan kunt schaffen zijn nu (netjes op onderwerp geordend) te vinden en te bestellen in onze nieuwe WEBSHOP. U kunt deze vinden via de link op onze homepage (www.nbv.nl). De snelste manier om uw spullen te bestellen en in huis te halen!

Roodkeel bijeneter / Witkap bijeneter (*Merops bullockoides*)

De roodkeel bijeneter wordt ook wel witkap bijeneter genoemd. Het is wel duidelijk waarom. Het is één van de meer dan 20 soorten bijeneters. Roodkeel bijeneters komen voor in grote delen van Afrika, meestal in open gebieden. Ze leven in grote groepen van soms wel meer dan 600 vogels.

Zoals de naam al doet vermoeden eten deze fraaie vogels voornamelijk bijen. Als er niet voldoende bijen zijn, eten ze ook andere, meest vliegende insecten. Ze vangen deze op twee manieren; door vanaf een zitplaats razendsnel toe te slaan, of door stil hangend boven een zwerm, een prooi te vangen. De bijeneter ontdoet de bij van zijn angel en gif door de bij met zijn achterlijf een aantal keren stevig langs een tak te wrijven.

Bij deze bijeneters is één van de meest complexe samenlevingsvormen te zien uit de hele vogelwereld. Binnen een groep van ongeveer 20 vogels vormen de vogels een hechte band. De groep van 20 bestaat uit wat koppels, wat eenlingen en een paar jongen van één van de koppels. De groep verdedigt een ruim territorium waarin geen enkele voedselconcurrent wordt geduld. Vreemd genoeg mogen soortgenoten van een andere familiegroep wel in het territorium komen.

Het broedgedrag is ook al heel apart. Meestal broeden er maar een paar koppels tegelijk. Alle andere vogels uit de groep, ook vogels die al een paar gevormd hebben, helpen bij de voorbereidingen, de verdediging

en het voeren van de jongen. In steile rivieroeveren worden lange tunnels gegraven. Dit doen de bijeneters op het moment dat de grond zacht is na overvloedige regen. Pas als het broedseizoen aanbreekt worden de tunnels in gebruik genomen. Aan het eind van de tunnel van ruim een meter lengte, wordt een nestholte uitgegraven door de meest ervaren vogels uit de groep.

Als een pop aangeboden voedsel accepteert van haar partner, kan de broed beginnen. De pop kruipt na de paring de tunnel in en legt in de ovale nestholte vier of vijf eieren. De man blijft vanaf dat moment dicht in de buurt van de pop en probeert haar te bewaken, want andere mannetjes paren ook met de pop voordat alle eieren gelegd zijn. Jongen uit één nest zijn dus ondanks de bewaking toch vaak van verschillende vaders. Man en pop bebroeden om beurten drie weken de eieren. De andere groepsleden voeren dan beide broedende vogels. Als de eieren uitkomen wordt de hele groep nog actiever en door het ruime voedselaanbod groeien de jongen erg snel. Na 24 dagen verlaten ze het nest en leren ze zelf voedsel zoeken. Een paar jongen blijven bij de groep, een aantal zwermt uit en vormt later een nieuwe groep.

In Dierenpark Paradisio in België zijn verschillende soorten bijeneters gehuisvest in een fraaie tropische omgeving. Daar is ook deze foto gemaakt.

Na zo'n 40 jaar NZC

Vaak denk ik terug aan het moment dat ik mijn eerste Zebra-vinken op mijn 14e verjaardag van mijn vader kreeg. Mijn vader fokte Zangkanaries en om te voorkomen dat mijn liefde voor vogels ook daar terecht zou komen en mijn moeder nog meer ruimte zou moeten afstaan om ook mijn vogeltjes in extra zangkasten af te kunnen richten, was dit een wijs besluit. In dit prille begin hadden mijn Zebra-vinkjes nog een eigen naam wat echter al snel in een ringnummer (kweek- en volgnummer) veranderd werd. Ook werd mijn aandacht getrokken door de Kleurkanaries, welke ik vervolgens tot 1973 met succes fokte. In 1974 kwam ik in contact met de NZC en nam ik het besluit om helemaal met Zebra-vinken verder te gaan. De liefde voor de Zebra-vinken heeft tal van problemen overwonnen en tot op de dag van vandaag geniet ik van mijn Zebra-vinken. Marco Borsato lied, "Dochters", zing ik regelmatig voor sommige van mijn Zebra-vinken: "Wat is ze mooi, en wat staat de tijd haar goed, ik knipper mijn ogen en zie dat ze steeds weer een beetje veranderd is". Zonder mijn twee dochters, vier zonen en vier kleinkinderen iets tekort te willen doen, zijn de Zebra-vinken heel belangrijk voor mij. Daarbij heb ik een vrouw die mij in mijn hobby alle ruimte biedt. Wat wil je als man dan nog meer?

In 1967 kwam het boek van Herman Veerkamp; Handleiding voor de Kleurkanarie kweker uit. In 1968 volgde het boek van Willem Beckman; Handleiding voor de Zebra-vink kweker. Beide boeken kwamen al snel in mijn bezit en dit leidde uiteindelijk tot de keus voor de Zebra-vinken. Maar hoe kom je aan goede zebra-vinken? Mijn start in 1973 begon met hier en daar wat Zebra-vinken uit de handel gekocht en een paar Zebra-vinkjes gekregen van enkele welwillende liefhebbers. Uiteindelijk kon ik van Dirk Blom (kampioen Dominant Crème) enige vogels overnemen. Toen pas werd ik voor het eerst kampioen in de toenmalige Keurmeesterklasse op de Bondsshow, met een Dominant Crème man (nu Pastel Bruin). Ook mijn stammen Japanse Meeuwen Mokka Bruin en Crèmevleugel (nu Bleekvleugel) kreeg hoge scores op de Bondsshow.

Na enige dwang van Ton Lammerse en Piet Kool, bestuursleden van de NZC, werd ik in 1975/76 benoemd tot 2e secretaris van het NZC-bestuur. Het NZC-bestuur bestond toen uit: Ton Lammerse (voorzitter), Piet Kool (secretaris), Arie Straver (penningmeester), Arie van de Voorn (2e penningmeester) en Jos van Valkenburg (2e secretaris). Al snel werd de redactie van het Zebra-pad door mij overgenomen en kort daarna werd ik secretaris van de NZC. Helaas zijn Arie Straver, Ton Lammerse en Piet Kool vrij snel na elkaar komen te overlijden. Met het aantreden van Rein van Dijk (voorzitter) en Cees den Hartog (secretaris)

ris) kwam er weer wat rust in het bestuur van de NZC. Na enige bestuurswisselingen werd Ton de Bruijn voorzitter. Met veel passie en heel veel plezier heb ik met alle toenmalig bestuursleden samengewerkt. Wat was het altijd leuk om al die NZC-leden op de stand tijdens de Bondsshow in Breda te ontmoeten. Met veel plezier kijk ik nog steeds terug naar al die mooie momenten. Door privé problemen viel voor mij echter op enig moment het doek. Ik viel toen in het spreekwoordelijke gat, maar dankzij mijn Zebra-vinken en welwillende NZC-leden werd het mij weer mogelijk gemaakt om later weer met volle teugen van de Zebra-vinkenliefhebberij te genieten. Op de Bondsshow van 2002 was ik weer helemaal terug van weggeweest. Zilver met een stam Agaat Bruin, Brons met een enkeling Agaat Bruin en Brons met een enkeling Zwartwang Blackface Grijs. Ik was vroeger al tevreden met 90 of 91 punten, want dan wist je dat je goede vogels had, maar na zo'n 40 jaar is de prijzenkast al lang vol en ga je alleen nog maar voor de titel. Opzienbarend was na alle voorgaande prijzen een stam Bruine poppen met 92, 92, 93, 92 + 6 = 375 punten op de DTT-Utrecht van 2007. Nou... dan ga je haast naast je schoenen lopen. En dat is het nu echt waar het bij mij om draait. Het goed verzorgen en in mooie schone kooien brengen van "TOP" vogels. Daarmee verdienen je punten.

Inmiddels ben ik weer regiovoorzitter van NZC-Utrecht. Jammer genoeg een regio waar naar mijn oordeel te weinig gebeurt. De leden laten het een beetje afweten. Helaas... want de reisafstanden in regio Utrecht, t.o.v. bijvoorbeeld Gelderland, zijn erg klein. Na zo'n 40 jaar NZC zie ik echter een toename van de aantallen ingezonden Zebra-vinken in Veenendaal.

Hiervoor een grote pluim voor alle medewerkers. Ik hoop dat de leden van regio Utrecht mijn voorbeeld zullen volgen, want ik ga in ieder geval wel insturen. Mijn zebra-vinken hart spreekt en ik ben hoe dan ook van de partij op ons 40 jarig jubileum. Ik ben van plan om een nieuwe kleurslag in te brengen die volgens mij nog nooit eerder op de NZC ingezonden is; de Agaat Blackface Bruin.

Tot slot:

Als iemand mij vraagt: "Wat is jouw beroep?" Dan zeg ik: "Zebra-vinkenliefhebber!"
Als iemand mij vraagt: "Wat is jouw hobby?" Dan zeg ik: "Zebra-vinkenliefhebber!"
En als iemand vraagt: "Wat is een Zebra-vinkenliefhebber?" Dan zeg ik: "Dat weet ik alleen, want ik ben er al meer dan 40 jaar één.....!"

Versje

Op een woord

"Den Haag," zo zegt een woord, "is blijkbaar per trein uit Utrecht onbereikbaar, Want telkens als ik het probeer begint een goudgebiesde heer zijn longen vol met lucht te happen en roept dan: "Woerden overstappen!" "

Trijntje Fop

Een rondreis door West- Australië – Deel 4 De naaktoogkaketoe - *Cacatua sanguinea*

Van 20-10-2008 tot 08-11-2009 heb ik samen met Herman Kremer, Australië kenner en auteur van verschillende boeken over parkieten en papegaaien, een rondreis gemaakt door West Australië. Een unieke mogelijkheid, omdat Herman vele mooie 'vogelplekjes' weet en binnen Australië verschillende kwekers kent. Hij had dan ook de hele reis zo voorbereid dat we van dag tot dag naar een logeeraadres reden waar we een grote verscheidenheid aan (bijzondere) vogels konden verwachten. Ook stonden een paar bezoeken aan kwekers op het programma. Voor mij betekende dit dat ik mij gedurende de hele reis helemaal kon focussen op de vogels van West- Australië. In een aantal delen doe ik hier- over verslag. In dit deel stel ik graag de naaktoogkaketoe aan u voor.

Bij de naaktoogkaketoe worden een vijftal ondersoorten onderscheiden, namelijk:

- *Cacatua sanguinea sanguinea* - naaktoogkaketoe
- *Cacatua sanguinea normantoni*
- *Cacatua sanguinea gymnopsis*
- *Cacatua sanguinea westralensis*
- *Cacatua sanguinea transfreta*

Eén van deze ondersoorten, *C. s. westralensis* komt vrij algemeen voor in West-Australië. Dit artikel gaat over deze ondersoort.

Cacatua sanguinea westralensis

Formaat: 38 cm.

Ringmaat: 10 mm.

Geslachtsonderscheid: Tussen beide geslachten bestaat geen uiterlijk waarneembaar verschil.

Man en pop: De hoofdkleur is wit. De kuif is kort en breed van vorm. De teugel is helder oranje-rood bewaast. Deze tint komt ook sterker voor op de verborgen basis van de veren van kop, bovenborst en mantel. De bevedering rond oordek en ogen is vuil geel. De veren van de staart en de vleugels zijn aan de onderzijde geel van kleur. De lang gekromde bovensnavel is hoornkleurig grijs. De naakte oogring is licht blauwgrijs en de iris van beide geslachten is donkerbruin. De poten zijn grijs.

Verspreiding

C. s. westralensis heeft zijn verspreidingsgebied in het midwesten van West-Australië. Ze leven overwegend in open (eucalyptus)bosgebieden. Plaatselijk komen ze ook voor in tuinen en parken van stedelijke gebieden. Hun voedsel bestaat uit allerlei graszaden, kruidachtige planten, vruchten, bessen, noten, insecten en larven.

Ontmoeting met de naaktoogkaketoe tijdens onze rondreis

We zagen de naaktoogkaketoe voor het eerst in groten getale toen we ongeveer 400 km noordwaarts van Perth waren gereden en in de buurt waren van onze volgende slaappleaats in Perenjori. Dit bleek trouwens een desolate plaats met huizen, enkele winkels en een "hotel". Nou ik kan u melden dat van een hotel in zo'n afgelegen plek als Perenjori niets te verwachten valt. Ik was wat dat betreft al door Herman gewaarschuwd. De buitenzijde van het hotel leek echt nergens op. Binnen viel het gelukkig enigszins mee. In vergelijking met Nederland ga je gewoon 50 jaar terug in de tijd. We besloten allebei een tweepersoonskamer te nemen, omdat de eenpersoonskamers relatief klein waren. Mijn airconditioning bleek een in een raam gekitte ventilatorkachel. Toen ik het ding aanraakte liet een gedeelte van de kit los waardoor het hele zaakje naar beneden dreigde te vallen. Zo goed en zo kwaad het ging heb ik het toen maar met wat karton vastgezet. Het eten in het hotel was gelukkig wel goed en het ging er dan ook lekker in. Het meisje dat het eten opdiende bleek een Belgische die prima Nederlands sprak. Ze had zich in Perth ingeschreven om wat geld te verdienen en was zodoende

Naaktoogkaketoe, nominaleform *C. s. sanguinea*
Zie verschil in snavelengte met *C. s. westralensis*.

hier terecht gekomen. Grappig dat je in 'de middle of nowhere' zomaar Nederlands kunt praten met een wildvreemde.

Maar terug naar de naaktoogkaketoe, in dit geval dus de ondersoort *C. s. westralensis*. In het hotel was ons verteld dat op ca. 5 km. het natuurgebied "West Perenjori Nature Park" lag en dat daar ook veel vogels zouden zitten. Op weg naar dit park doemde zomaar een enorme zwerm naaktoogkaketoes voor ons op. Het was een zwerm van minimaal honderdvijftig vogels. Op de plaats waar wij ze aantroffen deden ze zich te goed aan het graan dat oogstrijp was. Ook in het park wemelde het van de naaktoogkaketoes. Eén van de dingen die ons direct opviel aan deze ondersoort was de lange bovensnavel. Nergens in de ons beschikbare literatuur wordt hierover melding gedaan, terwijl het naar onze mening toch een zeer opvallend kenmerk van deze ondersoort is. De lengte van de snavel van deze ondersoort is min of meer vergelijkbaar met die van de langsnavelkaketoe (*Cacatua pastinator*). Ondanks de grote aantallen naaktoogkaketoes bleken deze vogels moeilijk te fotograferen. Ze waren namelijk erg schuw. Oorzaak zal zijn dat ze verschrikkelijk bejaagd worden door de boeren. Ook zijn het geen

Naaktoogkaketoës, ondersoort C. s. westralensis met de opvallende verlengde bovensnavel.

Volierebouw Nederland

Onze specialiteit is... Topkwaliteit!

Herman Volierebouw Nederland
Wijk bij Duurstede
Nieuwe Tielseweg 57-22
4001 JT Tiel
Telefoon: +31 (0)344-752140
Fax: +31 (0)344-752141
Mobiel: +31 (0)643-111280
Website: www.volierebouw.com
E-mail: info@volierebouw.com

Beste materiaalgebruik Door gebruik te maken van een geanodiseerd en sterk aluminium profiel is oxidatie, en daardoor een langzame vergroting van de vogel, onmogelijk.

Schitterende afwerking Door nergens pronogies te gebruiken kunnen de vogels zich niet aan de pookbeelden of spaakvormen gewendigen. Ook, bij gebruik van polycarbonaatplaten, geen verkleuringen, barsten, vervorming of stuk vriesen.

Duurzame afwerking Periode 45 graden hoekverbindingen zodat grillige plaatjes niet stukken te gebruiken. Zelfs schuiven, sloten en dergelijke zijn op zijn minst geanodiseerd.

Kleuren Profielen zijn standaard geanodiseerd of RAL 6009 groen, alle andere RAL kleuren zijn op bestelling leverbaar.

Geen Wij gebruiken een Ane-betendig stalen gaas, daarna verzinkt en vervolgens voorzien van een laag aluminium met de gewenste zelfde een zwarte poedercoating.

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELN
ZIEKENKOOIEN, PUNTPLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoel meer met eigen bouwsets. Wij leveren u betaalbare kooien, en voor elke vogel de juiste kooi.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm. met kunststof bek'ede plaat. De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als bouwpakket geleverd.

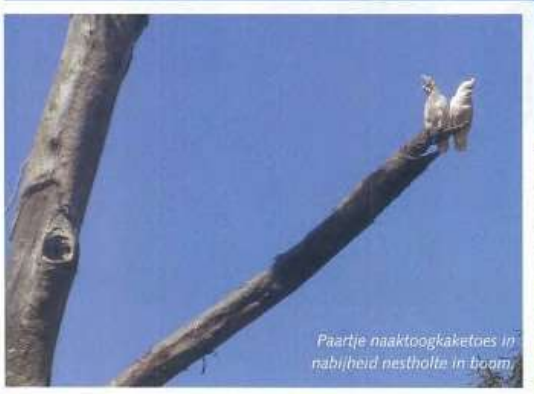
Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9, 7442 CT Nijverdal
(Industrieterrein 't Lochter)
Telefoon: 0548 - 61 61 87

Vertegenwoordiger in België
Vogelcentrum Huysmans
Turnhoutsebaan 195A, 2480 Dessel
Telefoon: 014 - 37 81 40
GSM: 075 - 65 49 81

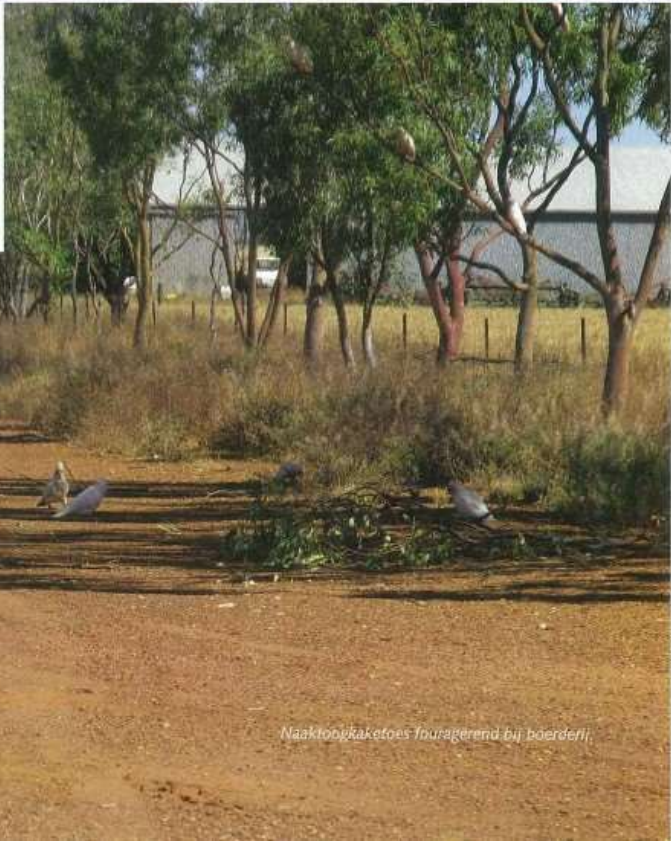
Internet: www.gehu.nl

Groepje naaktoogkaketoos (*C. s. westralensis*) in boom.

Paartje naaktoogkaketoos in nabijheid nestholte in boom.

Naaktoogkaketoos foragerend bij boerderij.

Vogel

Copy

vrienden van de plaatselijke bevolking. Het zijn zeer luidruchtige vogels en ze maken veel kapot. De vader van de hoteleigenaar vertelde dat ze elk jaar een paar keer de antennes op het dak moesten vervangen, omdat 'That damned corellas' de sprieten "knakken" en de tv-kabels en rubbers op het dak kapot vreten. Naast de naaktoogkaketoetoe zagen we in het park Dientallen Port Lincolnparkieten, rosékaketoetoes, veelkleurenparkieten en zebra-vinken.

De volgende dag zaten we om 7.30 uur aan het ontbijt. Tijdens het ontbijt zat de vader van de hoteleigenaar weer op de praatstoel. Hij vertelde ons van alles over Australië en Perenjori. Zo vertelde hij dat er in Perenjori een overslagstation van graan is. Hier wordt al het graan rond Perenjori naar toe gebracht. Gemiddeld hebben de boeren hier 7000 ha land. Hiervan is ongeveer 80% bebouwd met tarwe, 15% met gerst en het overige met haver. Dit alles levert een gigantische hoeveelheid graan op die tijdens de oogst direct naar het overslagstation wordt gebracht. De oogst begint midden oktober en eindigt rond de kerstdagen. Door de hevige regenval was het nu echter wat verlaat. In deze periode houden zich honderden, zo niet duizenden naaktoogkaketoetoes op rond deze opslagdepots. De "bastards" veroorzaken dan heel veel lawaai-overlast en ook maken ze, zoals als eerder vermeld, veel kapot. De plaatselijke bevolking heeft dan ook een grote hekel aan deze kaketoetoes.

Ook de rosékaketoetoes fourageren op het graan en komen dan in grote zwermen naar deze opslagplaatsen toe, net als trouwens tal van andere zaadetende vogels. Als we het over het voedselaanbod hebben van de vogels, dan moet niet onopgemerkt blijven dat er naast het graan ook een grote diversiteit aan ander voedsel, zoals diverse gras- en onkruidzaden, allerlei zaden en bloesems van bomen, struiken en planten, voor de vogels beschikbaar is. Perenjori staat trouwens bekend om zijn wildflowers (wilde bloemen). Helaas hebben we ze niet meer in hun volle pracht kunnen aanschouwen. Veel van de bloemen waren namelijk

net uitgebloeid. Toch werd ons, na het zien van de bloemen die nog wel bloeiden, duidelijk dat dit anders een prachtig en spectaculair gezicht moet zijn.

Voeding in avicultuur

In hun natuurlijke leefomgeving nemen naaktoogkaketoetoes een breed scala aan voedingsstoffen op. In gevangenschap dient de verzorger hier rekening mee te houden. Er moet daarom gezorgd worden voor een zeer gevarieerde voeding. Deze is, zo blijkt uit de praktijk, ook van groot belang voor het verkrijgen van goede kweekresultaten. De voeding dient te bestaan uit een goed zaadmengsel (drie delen parkietenzaad + één deel papegaaienvoer), aangevuld met vers fruit, groente, gekiemde (duivenvoer)zaden, eivoer c.q. opfokvoer en noten (o.a. palmnoten, dagelijks ongeveer vier per vogel). Bovenstaande voedingsbestanddelen (zaadmengsel, krachtvoer/kiemzaad, groente/fruit) kunnen in een verhouding gegeven worden van 1:1:1. Voor het begin van het broedseizoen moet de voeding meer eiwitten bevatten. Dit is vooral van belang als er jongen in het nest liggen. Om het eiwitpercentage van het krachtvoer te verhogen kan eventueel aan 1 kg eivoer 250 gram gekookte (kool)vis worden toegevoegd en/of wat insecten gegeven worden. Afhankelijk van het seizoen kunnen de volgende groenten gegeven worden; erwten in de schil, rode bieten, paprika, andijvie, spinazie, korenaren, wortelen, broccoli, bloemkool en ook (onkruid)zaden als korenaren, muur, graszaden, paardenbloemen en weegbree. Als fruit komen appel, peer, druif, mandarijn, sinaasappel, kiwi e.d. in aanmerking. Verder dient dagelijks grit, maagkiezel en sepia ter beschikking te staan. Over het algemeen nemen kaketoetoes niet zo gemakkelijk zachtvoer op. Hier geldt echter dat de aanhouder wint! Om de vogels 'te dwingen' zachtvoer op te nemen, kan geprobeerd worden minder zaad aan de vogels te voeren of om in het begin zachtvoer en zaad door

elkaar te mengen. Om bederf te voorkomen dient niet meer voedsel verstrekt te worden dan de vogels op één dag op kunnen. Van nature scharrelen de vogels vooral op de grond om daar voedsel te zoeken. Geef ze daarom bijvoorbeeld ook eens graszoden met graszaden. Om aan hun knaaglust te voldoen moeten de vogels dagelijks kunnen beschikken over verse wilgen- en/of fruitboomtakken. Ter afleiding kunnen ook klimbomen en allerlei andere klimattributen in de volière worden opgehangen.

Huisvesting

Naaktoogkaketoes kunnen gehuisvest worden in volières van bijvoorbeeld 5 m lang en 1,5 m breed. Omdat het beweeglijke vogels zijn is het af te raden om ze kleiner te huisvesten. Een te krappe huisvesting geeft bovendien snel aanleiding tot vervetting met als gevolg slechte kweekresultaten. Een ander zeer belangrijk aspect m.b.t. de grootte van de volière is het feit dat de pop ruimte moet hebben om te kunnen vluchten voor de man. Mannen kunnen zeer temperamentvol zijn en kunnen in de broedtijd zo agressief worden dat ze de pop doden of zwaar verminken. Menige kweker van kaketoes heeft op deze wijze al eens een pop verloren. In dit kader is het belangrijk om schuilplaatsen aan te brengen, zodat de pop in geval van nood zich kan verschuilen. Een andere mogelijkheid is om de vleugelpennen van de man aan één kant flink af te knippen. Verder is het van belang om het nestblok van meerdere vliegopeningen te voorzien, zodat de broedende pop bij een eventuele aanval van de man op het nest ook de mogelijkheid heeft om weg te komen. Eventueel kan dit aan de bovenzijde open gelaten worden. Ook het binnenverblijf moet om deze reden niet te klein zijn. Vanwege de sterke snavels van de vogels is een metalen volière van ijzer of aluminium, omspannen met een zware kwaliteit gaas, een vereiste. Ook de eet- en drinkbakken dienen van metaal te zijn en moeten zodanig geplaatst worden dat de vogels ze niet kunnen omgooien. Indien sprake is van meerdere buitenvolières met broedparen kaketoes, is het raadzaam om deze onderling van elkaar te scheiden door ondoorzichtige tussenwanden, zodat onderling contact tussen de vogels onmogelijk wordt en de mannen niet nog agressiever worden. Het best kunnen in de naastgelegen volières andere soorten worden gehuisvest, zodat voorkomen wordt dat de vogels tijdens het broedseizoen al hun energie versipen aan ruzies met soortgenoten. De vliegopening die toegang geeft tot het nachtverblijf moet een afmeting hebben van ongeveer 20 cm. Zorg ervoor dat deze opening af te sluiten is d.m.v. een schuifluikje. Het is het gemakkelijkst als dit te bedienen is aan de voorzijde van de volière. Het is verstandig om de buitenvolières voor de helft te overdekken, bijvoorbeeld met

golfplaten. De vogels hebben op deze manier altijd een droge plaats. Het biedt tevens de mogelijkheid om daar broedblokken op te hangen. Het niet beschutte deel geeft de vogels de mogelijkheid om bij regenval een douche te nemen. De vloer van de volière kan het best gemaakt worden van beton of cementtegels. Hierover kan eventueel zand, schelpen of iets anders gestrooid worden.

Kweek

Als nestgelegenheid kan een van dik hardhout gemaakte nestkast of een uitgeholde natuurstam gegeven worden met een bodemoppervlak van 25 x 25 tot 30 x 30 en een hoogte van 50 tot 100 cm. Naaktoogkaketoes zijn hierin niet al te kieskeurig. De invliegopening dient een doorsnede te hebben van 10 tot 15 cm. Het blok dient minstens twee invliegopeningen te hebben, zodat de pop bij een eventuele aanval van de man kan vluchten. Om de vogels te helpen bij het in- en uitgaan van het blok is het aan te raden de binnenzijde onder het invlieggat te voorzien van een strookje gaas of krammen. Het is verstandig meerdere blokken op te hangen, omdat de vogels deze vaak aan stukken knagen. In dat kader verdient het tevens aanbeveling om de randen met bandlijzer te verstevigen zodat het slopen ervan zo lang mogelijk wordt uitgesteld. Verder is het aan te bevelen een inspectieluikje aan te brengen op ongeveer 15 cm hoogte van het bodemoppervlak. Als nestmateriaal kan een mengsel van houtspaanders met potgrond of boshumus in het blok worden aangebracht met een laagdikte van ongeveer 5 cm. Ook kunnen dikke stukken vermolmd hout gegeven worden. Deze wordt dan door de vogels geheel stuk geknaagd, waardoor een prima bodembedekking in het nestblok ontstaat. De vogels zijn op een leeftijd van drie tot vier jaar broedrijp. Een legsel bestaat uit twee tot vier eieren en de broedduur loopt uiteen van 24 tot 28 dagen. De jongen worden geboren met lange donsveren en groeien in het begin vrij langzaam. De eerste veerstoppels breken pas na drie weken door. De jongen moeten tussen dag 15 en 20 worden gered. De ringen kunnen het best zwart gemaakt worden, omdat sommige oudervogels de glanzende ringen nog wel eens willen verwijderen. Dat het jong hier dan aan vastzit maakt voor hen dan bijzaak niets uit. De jongen worden door beide oudervogels gevoerd en verzorgd. Na zeven tot tien weken vliegen ze uit. Daarna worden ze nog ongeveer

Vogelhandel - Dierenspeciaalzaak 't Honk

Grote collectie vogels

Aves - Nutribird - Orlux

Website: <http://www.thonk.nl>

Symfoniestraat 156, Nijmegen, Tel./fax (024) 377 55 33

A.O.B. "DE VOGELWERELD"

Lees DE VOGELWERELD maandelijks tijdschrift van de A.O.B. Algemene Ornithologische Bond van België. Jaarlijks abonnement van januari tot december, ten bedrage van € 35. Te storten op Nederlandse postrekening 115834 met vermelding A.O.B. Tijdschrift voor Natuurwetenschappen - Bosveldstraat 2 - 9260 Wichelen (België). Tel.: (0032)0152/42.21.75

Verzamelband Onze Vogels

Maak ieder jaar een prachtig boekwerk van uw maandbladen met deze originele verzamelband.

€ 12,00 per stuk

€ 16,50 voor 2 exemplaren

(Bedragen zijn inclusief de verzendkosten)

Postbank 1148324 t.n.v. Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers te Bergen op Zoom

Voeragerende naaktoogkaketoos

blijkt de man geen ander gedrag te vertonen. Mogelijk dat het probleem te maken heeft met het niet gelijktijdig broedrijp zijn van man en pop. In het algemeen is het zo dat de lichamelijke veranderingen bij het broedrijp worden van de pop meer tijd vergen dan bij de man. De kunst bestaat er dus in om de pop iets eerder of minimaal gelijktijdig broedrijp te krijgen. Zodra ze namelijk open staat voor de avances van de man lijkt het agressieprobleem opgelost. Helaas is er tot op heden nog geen adequate oplossing voor dit probleem gevonden. Wel kunnen maatregelen genomen worden ter bescherming van de pop. Zo kan de man worden gekortwiekend en kan het nestblok zo hoog worden opgehangen dat hij niet het vliegvermogen heeft om er bij te kunnen komen. Wanneer de pop wil eten kan zij gewoon naar buiten en kan ze zich zelfs laten voeren. Denk er wel om dat het nestblok beduidend hoger moet hangen dan de hoogste zilstok. Een andere mogelijkheid is om twee openingen in het blok te maken met een wand in het midden. De pop heeft daardoor de mogelijkheid aan de agressieve man te ontsnappen. Veel kaketoos zijn erg luidruchtig van aard en zijn daardoor niet echt geschikt om te houden in een dichtbebouwde omgeving.

zes tot acht weken door de ouders bijgevoerd totdat ze zelfstandig zijn.

Agressiviteit van kaketoos

Van in de volière gehouden kaketoos is bekend dat de mannen vooral in de broedtijd erg agressief kunnen zijn en zelfs de poppen dodelijk kunnen verwonden. Dit geldt niet voor alle soorten, maar wel met name voor de witte. Wereldwijd is er veel onderzoek gedaan naar de oorzaak van deze agressie. Er zijn kwekers die jarenlang zonder problemen met hetzelfde broedpaar kweekten tot op de één of andere dag de man de pop aanviel en zwaar verminkte of doodde. Er zijn verschillende proeven gedaan met als doel het probleem op te lossen. Zo werden bijvoorbeeld meerdere poppen bij één man geplaatst, maar ook dan

Bijzonderheden

Naaktoogkaketoos vertoeven graag op de grond. Dit gedrag maakt ze gevoelig voor worminfecties. Controle hierop is dan ook een belangrijk aandachtspunt.

A. van Kooten

Literatuur: Papegaaien en parkieten – Adri van Kooten

Bron: Herman Kremer

Website: www.vogelproblemen.nl

K.B.O.F. "DE WITTE SPREEUWEN"

Het beste en meest gelezen **Belgisch Ornithologisch tijdschrift** voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks. Oplage 25.000 exemplaren alleen in Vlaams België. **Jaarabonnement € 26,75**, betaling via een Europese overschrijving op rekening: IBAN BE93 3300 7017 1167. BIC code BBRUBEBB. Op naam van KBOF, Molenheide 8, B-2870 Puurs. Alle leden ontvangen maandelijks het blad "DE WITTE SPREEUWEN" 72 pagina's boordevol informatie over vogels. Gratis proefnummer op aanvraag bij: Paul Achten, Everlaarsstraat 78, B 9160 Lokeren, België.

E-mail: ledenadministratie@kbof.be - bezoek onze website: <http://www.kbof.be>

Die Firma **Quiko®**
stelt voor deze beurs haar verkoophal
ter beschikking.

Vogelbeurs op zaterdag 06. 02. 2010

bij **Quiko** in Bocholt,

Franzstraße 95.

Organisator: **Farbenpracht Bocholt**

Bekende kwekers uit binnen- en buitenland zullen hun vogels presenteren!

... Kanaries ... Wildzang ... Parkieten ... Exoten ...

Geopend vanaf 8:00 uur! • Tafelreserveringen: Tel. +49-(0)2871-2487-13 • Fax +49-(0)2871-2487-66 • www.quiko.de

Mijn eerste fok met de Gekraagde Roodstaart

Mijn eerste fok met de Gekraagde Roodstaart (door: Teus Hartog)

In het najaar van 2007 kon ik van een kennis een koppel Gekraagde Roodstaarten kopen. Bij thuiskomst heb ik ze samen met twee koppels Baardmannen en een koppel Blauwborsten gehuisvest in een volière van ongeveer zeven vierkante meter. Deze volière is goed begroeid met klimop en diverse andere planten. Ook bevindt zich in de volière een klein vijvertje met wat goudvissen erin. Dit water wordt door de vogels gebruikt als drinkwater. Verder zijn er in de schuur twee voederplaatsen waar ik in de wintermaanden Orlux Universeelvoer vermengd met Insectenpaté aan de vogels voer, samen met een dagelijks bakje buffalows.

In december heb ik de pop van de Gekraagde Roodstaart en de pop van Blauwborst ieder apart gezet in ruime kooien in de schuur, omdat er af en toe wel wat onenigheid was bij de voerbak. De vogels kwamen goed de winter door en eind maart heb ik de pop bij de man gezet. Ze hadden vanaf dat moment een ruimte van ongeveer drie vierkante meter tot hun beschikking. In deze ruimte heb ik twee verschillende nestkasten gehangen welke al snel door de pop geïnspecteerd werden. De man laat zich in deze periode ook al regelmatig horen met een niet al te hard en aangenaam fluitend gezang. Ook wordt er af en toe fel gejaagd door de man, maar daar blijft het aanvankelijk bij. Halverwege april vond ik het eerste nestmateriaal in beide nestkasten. Ook in de daaropvolgende tijd bleef de pop beide kasten bezoeken, wat uiteindelijk twee half afgebouwde nesten opleverde. Op 11 mei viel de keuze op de horizontale nestkast welke ik aan de buitenkant had bekleed met boomchors. Er wordt nu volop gebouwd door de pop met kokosvezel, mos en dierenhaar.

Nest Gekraagde Roodstaart

Op 13 mei werd het eerst ei gelegd en in de daaropvolgende dagen werd het legsel compleet gemaakt met 5 eieren, althans dat dacht ik, omdat de pop vanaf dat moment ging broeden. Ik heb ook geen nestcontrole meer uitgevoerd om de vogels zoveel mogelijk

rust te geven. Het menu van de vogels werd uitgebreid met pinkies, geknipte wasmotten, mierenreijtes uit de diepvries, buffalows en witte meelwormen. De pop broedt goed en de man fluit regelmatig zijn deuntje. Op 30 mei zie ik de pop met voer naar het nest vliegen en een dag later lagen de eerste eierschalen in de volière. De man gaat vanaf dat moment erg vervelend doen en jaagt zelfs de pop, wanneer die met voer naar het nest wil, weg. Na dit even aangekeken te hebben besloot ik de man uit te vangen. Ik heb hem in de schuur gezet, zodat de pop hem kon zien en horen. De pop accepteerde het en ging door met voeren. De pop voert hoofdzakelijk pinkies, buffalows en zo af en toe ook al witte meelwormen waar de kop vanaf is geknipt. Ze heeft het erg druk wat er op duidt dat er meerdere jongen zijn. Op 2 juni besluit ik om voor het eerst te kijken en de verbazing is groot wanneer ik acht jongen zie liggen. Er zit aardig wat verschil in grootte. Terwijl de jongste nog niet zolang uit het ei is, zijn de oudsten bijna groot genoeg om te ringen. Op 3 juni heb ik 's morgens de eerste vier jongen geringd. 's Avonds bleek na controle dat de ringen er nog om zaten. Op 4 juni heb ik de overige jongen geringd, helaas was het kleinste jong dood. De pop ging tijdens het ringen het nachthok in wat ik vervolgens afsloot, zodat ik rustig met leukoplast afgeplakte ringen kon ringen. Ik had nu dus zeven geringde jongen.

Nest jonge Gekraagde Roodstaarten

Op 5 juni heb ik de man weer bij de pop gelaten. Het was al snel duidelijk dat dat geen succes was en snel heb ik de man weer uitgevangen. De pop ging weer verder met voeren, nu met een duidelijke voorkeur voor witte meelwormen. Ze kreeg ongeveer drie keer per dag vers diepvriesvoer, levende buffalows en witte meelwormen bepoederd met Avian Carmix aangeboden. Deze diepvriesproducten werden 's morgens in porties bepoederd en door mij klaargezet in de koelkast, waarna mijn vrouw ze, over de dag verspreid, voerde. Vanaf dat moment heb ik geen nestcontrole

Gekraagde Roodstaart man

meer uitgevoerd om de pop zoveel mogelijk met rust te laten. Op 13 juni zag ik dat er een jong was uitgevlogen en op 15 juni waren alle jongen uitgevlogen. Ze leken erg veel op de pop en konden al goed vliegen.

Zeven Gekraagde Roodstaarten van 6 dagen oud

Na twee weken waren ze zelfstandig en ving ik de pop eruit om ze vervolgens samen met de man bij een kennis onder te brengen. Ik kon i.v.m. ruimtegebrek geen tweede ronde toelaten.

4 weken oud

Wanneer ik begin augustus terug kom van vakantie zijn de vogels al aardig in de rui en is het verschil tussen mannen en poppen goed te zien. Mijn ervaring is, dat er goed met deze vogels te kweken valt, maar houd ze wat agressiviteit betreft zeker in een kleine ruimte goed in de gaten.

door: Teus Hartog

Kweekverslag van mijn Roodwang Timalie - *Tiocichla phoenicea*

(30 juli 2009 door Jolanda van Dam)

In mei 2009 was ik in de gelegenheid een koppel roodwangen te kopen. Toen ik bij de verkoper aankwam keek ik mijn ogen uit. Wat een volières en wat een vogels, echt heel veel verschillende soorten insectenetters. Ik was natuurlijk heel nieuwsgierig naar het koppel. Na ongeveer tien volières gezien te hebben met allemaal een koppel waar wel een verhaal aan vast zat, kwam ik bij de volière waar de roodwangen inzaten. De verkoopster, al op leeftijd vandaar de verkoop, vroeg mij om te blijven staan, zodat zij ze naar me toe kon jagen. Daar kwamen ze, ik schrok gewoon van het formaat! Wat een mooie forse exemplaren. Daar hoefde ik niet lang over na te denken. De eigenaresse vertelde mij dat ze één keer twee eieren hadden gehad, maar omdat haar huis te koop stond waren ze te vaak gestoord en hadden de vogels het nest in de steek gelaten. Na ze het nachtkhof ingejaagd te hebben, hadden we ze al snel in de transportkoffer zitten en kon ik na een glas fris weer aan mijn reis naar huis beginnen.

Thuis aangekomen heb ik ze in hun volière gedaan. Ik ze eerst een week met rust gelaten, zodat ze op hun gemak konden wennen. Het voer bestond uit universeelvoer, dagelijks vers fruit (appel, druiven, aardbeien, peer) en wildzangzaad. Dagelijks een paar meelwormen en vier wasmoten en één keer per week krekels of redrunners. En daarnaast wat ze zelf nog aan insecten vingen in de ruim geplante volière (coniferen, klimop, een druif, en een grote vierbes).

Begin juni zag ik de man toch wel heel raar om de pop heen springen. Ik heb ze snel vijf verschillende nesten gegeven en verschillende soorten nestmateriaal. En jawel hoor, ze gingen gelijk over tot inspectie van de verschillende nesten en de volgende dag zag ik dat ze aan het slepen waren. Op 6 juni lag het eerste ei, blauw van kleur met bruine stippels, in een mooi nest van kokosvezel. Het hooi, dierenhaar en gemengd kanariemateriaal hadden ze links laten liggen. Op 9 juni lagen er drie eieren. De pop bleef er nu ook vast op broeden en vond het niet leuk wanneer ik haar stoorde (wat kunnen die tekeer gaan zeg), maar gelukkig ging ze al weer snel terug naar haar nest. Als de pop het nest verliet om te badderen of te eten, ging de man verder met broeden.

17 dagen later vond ik de pop wel heel onrustig. Ze ging telkens staan om in het nest te kijken en ging dan gelijk weer liggen. Na nestcontrole bleken er twee jongen te zijn geboren. Ik had niet eerder gekeken, omdat ik bang was dat ze dan weer hun eieren in de steek zouden laten. Het voer wat ik hun toen heb aangeboden bestond uit krekels nr. 5 en buffalowormpjes, ruim bepoederd met een mengsel van insectenpoeder van Aves en kalk. Alleen kon ik niet constateren of de jongen ook gevoerd werden. De pop zat wel met voer in haar snavel boven het nest, maar ik denk dat de jongen te zwak waren om goed te sperren, want telkens slikte ze het zelf door. De volgende dag toch maar weer gaan kijken en toen zag ik dat er één jong overleden was en de tweede heel zwak was. Het jong tilde zijn kopje niet eens meer op. Ik heb toen met een pincet een paar dode buffalowormpjes gepakt en het kleintje gedwongen om zijn snavel open te doen. Hij slikte het wel heel snel door, dus de hoop was weer gewekt.

Ik heb dit heel de dag vol gehouden. Elk uur ging ik de kleine voeren en legde hem vervolgens weer terug in het nest, want de pop hield hem wel goed warm en ze vond het ook niet erg dat ik telkens kwam. De volgende dag met bibbers de volière in, in de hoop dat hij nog zou leven. Gelukkig leefde hij nog en na hem nog drie keer zelf gevoerd te hebben, begon hij ook weer goed te sperren, zodra hij beweging voelde aan het nest. De pop ging toen ook regelmatig met een lege snavel weer terug naar de voerbak, waardoor ik het idee had dat het voeren nu wel lukte. Ik heb het toen verder overgelaten aan de ouders en op 8 juli vloog er een kleine versie van de ouders uit, zonder staart en heel schuw en begon gelijk aan zijn reis van tak tot tak naar boven.

De ouders waren helemaal in paniek en maakten een kabaal van jewelste toen ze mij zagen. Ook de Japanse nachtegaleen in de volière ermaast waren helemaal van slag, want de paniekgroep van een roodwang timalie is dezelfde als die van de Japanse nachtegaleen. De volgende dag heb ik de kleine geringd, met 5.4 mm. Dit heb ik bewust na het uitvliegen gedaan, omdat de start toch al niet zo lekker was verlopen en ik bang was dat de ouders de kleine uit het nest zouden gooien met zo'n vreemd ding aan zijn poot.

Het is nu 30 juli 2009 en het gaat prima met mijn jonge timalie en de ouders hebben inmiddels weer drie eieren in het oude nest liggen. Mijn kweekseizoen kan niet meer stuk.

Uit de CITES nieuwsbrief van oktober 2009.

In de CITES nieuwsbrief van januari 2009 staat onder meer wat het betekent als een vogelsoort op BIJLAGE X bij de Uitvoeringsverordening is opgenomen. Hierin staat onder meer dat het niet verplicht is om deze vogels te ringen. Deze soorten zijn nu wel opgenomen in de bijlage bij de Ringenregeling. Dit heeft voor verwarring gezorgd. Immers deze vogels die in deze bijlage zijn opgenomen moeten zijn voorzien van een ring voor beschermde vogels. In deze nieuwsbrief laat CITES weten dat het nog steeds niet vereist is om de vogels op bijlage X te voorzien van een naadloos gesloten pootring.

Aangeraden wordt overigens deze vogels wel te ringen en daarbij de maat aan te houden zoals die in de bijlage bij de ringenregeling is opgenomen.

Het betreft hier o.a.

Kapparkiet (*psephatos dissimilis*)

Kapoetsensijs (*carduelis cucullata*)

Alleen wanneer u vogels wilt invoeren die op bijlage X staan moeten deze gemerkt zijn met een naadloos gesloten pootring.